

Kuntatalous

2019

Kuntien sosiaali- ja terveystoiminnan nettokustannukset kasvoivat vuonna 2019 lähes miljardin vuoden takaisesta

Vuoden 2019 kuntataloustilaston tiedot kertovat kuntien käyttötalouden nettokustannusten kasvaneen 32,8 miljardin euron suuruisiksi. Eritoten kasvua oli sosiaali- ja terveystoiminnan sekä opetus- ja kulttuuritoiminnan nettokustannuksissa. Sosiaali- ja terveystoimintaan kirjatut nettomääräiset kustannukset kasvoivat vuoden takaisesta 5,1 prosenttia 19,2 miljardiin euroon. Opetus- ja kulttuuritoiminnan nettokustannukset kasvoivat puolestaan 4,0 prosenttia ja olivat täten 11,5 miljardin euron suuriset. Tilastokeskuksen kuntatalouden tilastointia varten kerättiin tietoja kaikilta Suomen 311 kunnalta ja kaikilta 139 kuntayhtymältä.

Kuntien käyttötalous vuonna 2019, miljoonaa euroa¹⁾

	Kunnat				
	Käyttökustannukset	Käyttötulot	Nettokustannukset	Muutos	Muutos %
Sosiaali- ja terveystoiminta yhteensä	21 353	2 116	19 237	926	5,1
<i>Josta: Erikoissairaanhoido</i>	7 467	237	7 230	342	5,0
Opetus- ja kulttuuritoiminta yhteensä	12 497	1 046	11 451	437	4,0
<i>Josta: Perusopetus</i>	5 559	293	5 267	230	4,6
Muu toiminta yhteensä	11 508	9 377	2 131	9	0,4
Käyttötalous yhteensä	45 358	12 539	32 819	1 373	4,4

1) Käyttökustannukset sisältävät toimintakulut, poistot ja arvonalentumiset sekä vyörytyskulut. Käyttötulot sisältävät toimintatuotot ja vyörytystuotot, valmisteverastojen muutoksen sekä valmistuksen omaan käyttöön. Nettokustannukset ovat käyttökustannusten ja käyttötuottojen erotus. Nettokustannusten muutos on laskettu edelliseen vuoteen verrattuna.

Kuntien käyttötalous

Vuonna 2019 kuntien käyttötalouden yhteenlasketut kustannukset olivat 45,4 miljardia euroa, ja ne kasvoivat edeltävästä vuodesta 2,5 prosenttia. Käyttötalouden tuottoja kertyi kunnille kaikkiaan 12,5 miljardia euroa, ja ne vähenivät edellisvuoden tasosta 2,1 prosenttia.¹⁾ Näin käyttötalouden nettokustannuksiksi muodostui 32,8 miljardia euroa. Kaikkien tehtäväkokonaisuuksien nettokustannukset

1) Vuonna 2018 joukko kuntia siirsi sosiaali- ja terveystoiminnan järjestämisvastuun perustamalleen kuntayhtymälle, mutta kunnat vastasivat edelleen palveluiden tuottamisesta. Kunnat kirjasivat tuolloin bruttoperiaatetta noudattaen oman palvelutuotantonsa kulujen ja tuottojen lisäksi myyntituottoja ja palvelujen ostoja kuntayhtymiltä. Tämä kirjausmenettely kasvatti vuonna 2018 kuntien käyttökustannuksia ja -tuottoja, mutta sillä ei ollut nettovaikutusta. Vuonna 2019 palveluiden tuottaminen siirtyi kuntayhtymälle, ja poikkeuksellinen kirjausmenettely päättyi, mikä pienensi näiden kuntien toimintakuluja ja -tuottoja edeltävästä vuodesta. Tämän kirjausmenettelyn lisäksi vuoden 2019 kustannuksiin ja tuottoihin vaikuttivat myös muut muutokset sosiaali- ja terveystoiminnan tuottamisessa.

muodostuivat edellisvuotta isommiksi. Nettomääräisten kustannusten kasvu aikaisemmasta tilastovuodesta oli yhteensä 4,4 prosenttia.

Kunnat kirjasiivat edellisvuosien tapaan suurimman osan käyttötalouden nettomääräisistä kustannuksista sosiaali- ja terveystoimintaan, ja siihen kohdistui täten 58,6 prosenttia kuntien koko käyttötalouden nettokustannuksista. Sosiaali- ja terveystoimintaan ohjautui vuoden 2019 aikana kustannuksia nettona kaikkiaan 19,2 miljardia euroa, mikä merkitsi 5,1 prosentin kasvua vuotta aiempaan verrattuna. Erikoissairaanhoidon osuus oli suurin suhteessa koko sosiaali- ja terveystoiminnan nettomääräisiin kustannuksiin perusterveydenhuollon muodostaessa toiseksi suurimman osuuden. Erikoissairaanhoidon käyttöön nettomääräisesti 7,2 miljardia euroa ja perusterveydenhuoltoon 3,4 miljardia euroa.²⁾

Toiseksi suurin osuus koko käyttötalouden nettokustannuksista eli 11,5 miljardia euroa aiheutui opetus- ja kulttuuritoiminnan järjestämisestä. Tämän osuus käyttötaloudesta oli 34,9 prosenttia. Opetus- ja kulttuuritoiminnan nettomääräiset kustannukset olivat yhteenlaskettuna 4,0 prosenttia suuremmat vuoden takaiseen ajankohtaan verrattuna. Opetus- ja kulttuuritoiminnan tehtäväkokonaisuudessa suurimmat nettokustannukset kirjautuivat perusopetukseen ja toiseksi suurimmat varhaiskasvatukseen. Perusopetukseen ohjautui vuoden 2019 aikana nettona 5,3 miljardia euroa ja varhaiskasvatukseen vastaavasti 3,0 miljardia euroa.

Kuntien muu toiminta, joka pitää sisällään kaiken muun toiminnan sosiaali- ja terveystoimintaa sekä opetus- ja kulttuuritoimintaa lukuun ottamatta, muodosti 2,1 miljardilla eurolla 6,5 prosentin osuuden koko kuntien käyttötalouden nettomääräisistä kustannuksista. Kuntataloustilaston tarkastelussa muun toiminnan kustannukset kasvoivat 0,4 prosenttia edelliseen tilastovuoteen verrattuna.

Kuntayhtymien käyttötalous

Vuonna 2019 kuntayhtymien yhteenlasketut käyttötalouden bruttomääräiset kustannukset olivat 18,3 miljardia euroa ja näitä vastaavat käyttötuotot 18,4 miljardia euroa. Bruttomääräisessä tarkastelussa käyttökustannukset kasvoivat aiempaan vuoteen verrattuna 6,7 prosenttia eli 1,1 miljardia euroa ja käyttötuotot 6,5 prosenttia eli 1,1 miljardia euroa.

Enin osa kuntayhtymien bruttokäyttökustannuksista ohjautui sosiaali- ja terveystoimintaan, jonka osuus koko käyttötalouden bruttokustannuksista muodostui 76,3 prosentin suuruiseksi. Kyseisen toiminnan bruttokustannukset kasvoivat edellisvuoden tasoon nähden 8,2 prosenttia, ja ne olivat yhteenlaskettuna 14,0 miljardia euroa. Sosiaali- ja terveystoiminnan bruttokäyttötuotot kasvoivat kaikkiaan 8,5 prosenttia ja olivat niin ikään yhteensä 14,0 miljardia euroa.³⁾

Kuntayhtymien käyttötalouden bruttokustannuksista 1,1 miljardia euroa kohdistui opetus- ja kulttuuritoimintaan, jonka yhteenlaskettu osuus käyttötalouden kustannuksista oli 6,1 prosenttia. Opetus- ja kulttuuritoiminnan bruttotuottojen kertymä oli viime loppuun mennessä 1,1 miljardia euroa. Toiminnan kustannukset vähenivät edeltävän vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden 0,3 prosenttia vastaavien tuottojen supistuessa 1,2 prosenttia.

Tietoa tilastosta

Kuntataloustilasto sisältää tietoja kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätöksistä, käyttötaloudesta, investoinneista ja toiminnasta. Tilastoa varten kerätään tietoja kaikilta Suomen kunnilta ja kuntayhtymiltä.

Kuntien taloustilastojen tietosisältö ja tiedonkeruu uudistuivat tilastovuodesta 2015 alkaen, minkä vuoksi kuntataloustilaston tiedot eivät ole suoraan vertailukelpoisia edeltävinä vuosina julkistettujen kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta -tilaston tietojen kanssa. Kuntataloustilastossa liikelaitokset yhdistetään peruskuntien ja -kuntayhtymien tietoihin, kun taas kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta -tilastossa näin ei tehty. Lisäksi uudistuksessa tuli muutoksia kuntien ja kuntayhtymien tehtäväluokitukseseen.

2) Perusterveydenhuoltoon luetaan perusterveydenhuollon avohoito, perusterveydenhuollon vuodeosastohoito ja suun terveydenhuolto.
3) Käyttökustannuksia ja -tuottoja kasvattivat sosiaali- ja terveyspalveluiden tuotannon siirtyminen joiltain kunnilta kuntayhtymille.

Tilastoa varten Tilastokeskukselle ilmoitetut tiedot julkaistaan sellaisinaan yksikkötasolla Tilastokeskuksen [kuntien ja kuntayhtymien raportoimat taloustiedot](#) -tietokannassa.

Sisällys

1. Kuntien talous vuonna 2019.....	5
2. Kuntayhtymien talous vuonna 2019.....	7

Taulukot

Kuntayhtymien käyttötalous vuonna 2019, miljoonaa euroa	7
---	---

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maakunnittaisia nettokustannuksia vuonna 2019.....	8
---	---

Kuviot

Kuntien sosiaali- ja terveystoiminnan nettokustannusten asukaskohtainen jakauma vuonna 2019.....	5
--	---

Kuntien opetus- ja kulttuuritoiminnan nettokustannusten asukaskohtainen jakauma vuonna 2019.....	6
--	---

Kuntataloustilaston laatuseloste 2019.....	9
--	---

1. Kuntien talous vuonna 2019

Kuntien käyttötalouden kokonaiskustannukset olivat 45,4 miljardia euroa, ja niitä vastaavat käyttötulot 12,5 miljardia euroa vuonna 2019.¹⁾ Tämän myötä yhteenlasketut nettomääräiset käyttökustannukset toteutuivat 32,8 miljardin euron suuruisina. Nettokustannukset kasvoivat vuotta aiempaan nähden yhteensä 4,4 prosenttia.

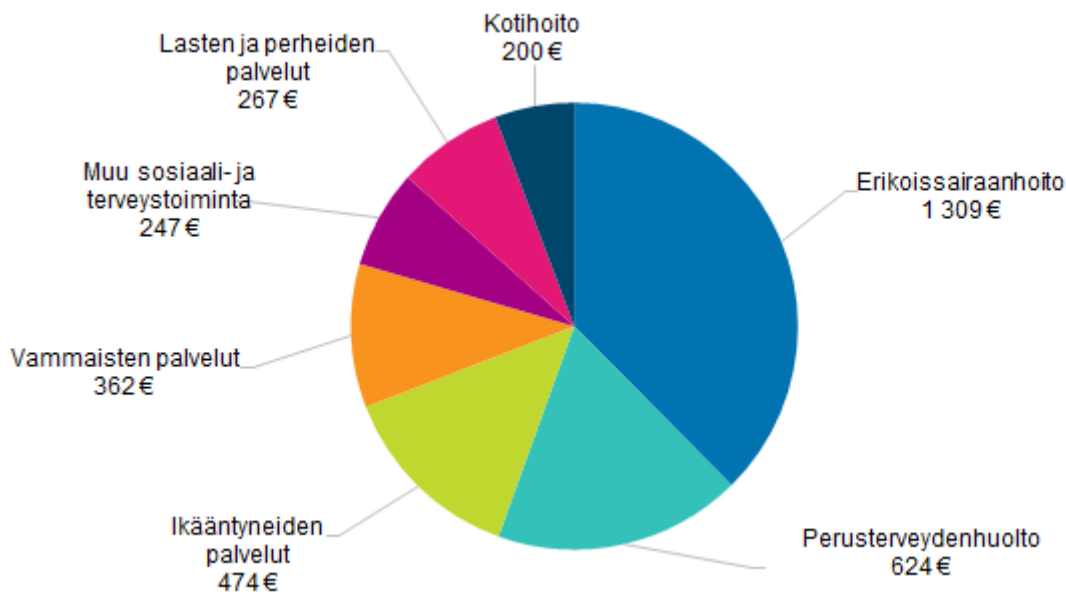
Palveluiden ostot, jotka koostuvat sekä asiakas- että muiden palveluiden ostoista ja joihin luetaan sekä ulkoiset ostot että kunnan eri tehtävien väliset sisäiset ostot, olivat suurin kustannuserä kuntien käyttötaloudessa. Palveluiden ostot muodostuivat yhteensä 21,0 miljardin euron suuruiseksi, ja ne kasvoivat vertailuvuoteen nähden 4,1 prosenttia.

Henkilöstökulut, jotka sisältävät palkkojen ja palkkioiden lisäksi eläkekulut ja muut henkilösivukulut, pysyivät vertailuvuoden tasolla ja olivat yhteensä 13,6 miljardia euroa. Kunnat kirjasivat viime vuoden loppuun mennessä avustuskuluja yhteensä 2,0 miljardia euroa, ja ne kasvoivat kaikkiaan 0,5 prosenttia.

Kuntien käyttötalouden suurin tuottoerä oli myyntituotot, jotka koostuvat kuntien ulkoisista sekä kunnan eri tehtävien välisistä sisäisistä myyntituotoista. Myyntituottojen kertymä oli yhteensä 4,6 miljardia euroa, ja se väheni edeltävään tilastovuoteen verrattuna 9,1 prosenttia.²⁾

Suurin osa kuntien käyttötalouden nettokustannuksista ohjautui edellisvuoden tapaan sosiaali- ja terveystoimintaan toiseksi suurimman osuuden kohdistuessa opetus- ja kulttuuritoimintaan. Sosiaali- ja terveystoiminnan yhteenlasketut nettomääräiset kustannukset kasvoivat viime vuoden aikana 5,1 prosenttia opetus- ja kulttuuritoiminnan kasvaessa 4,0 prosenttia.

Kuntien sosiaali- ja terveystoiminnan nettokustannusten asukaskohtainen jakauma vuonna 2019

Sosiaali- ja terveystoiminnan yhteismääräiset nettokustannukset vuonna 2019 olivat 19,2 miljardia euroa. Koko maan tasoisessa asukaskohtaisessa tarkastelussa kustannukset olivat 3 482 euroa.³⁾

1) Vuonna 2018 joukko kuntia siirsi sosiaali- ja terveystalouden järjestämisvastuun perustamalleen kuntayhtymälle, mutta kunnat vastasivat edelleen palveluiden tuottamisesta. Kunnat kirjasivat tuolloin bruttoperiaatetta noudattaen oman palvelutuotantonsa kulujen ja tuottojen lisäksi myyntituottoja ja palvelujen ostoja kuntayhtymiltä. Tämä kirjausmenettely kasvatti vuonna 2018 kuntien käyttökustannuksia ja -tuottoja, mutta sillä ei ollut nettovaikutusta. Vuonna 2019 palveluiden tuottaminen siirtyi kuntayhtymälle, ja poikkeuksellinen kirjausmenettely päättyi, mikä pienensi näiden kuntien toimintakuluja ja -tuottoja edeltävästä vuodesta. Tämän kirjausmenettelyn lisäksi vuoden 2019 kustannuksiin ja tuottoihin vaikuttivat myös muut muutokset sosiaali- ja terveystalouden tuottamisessa.

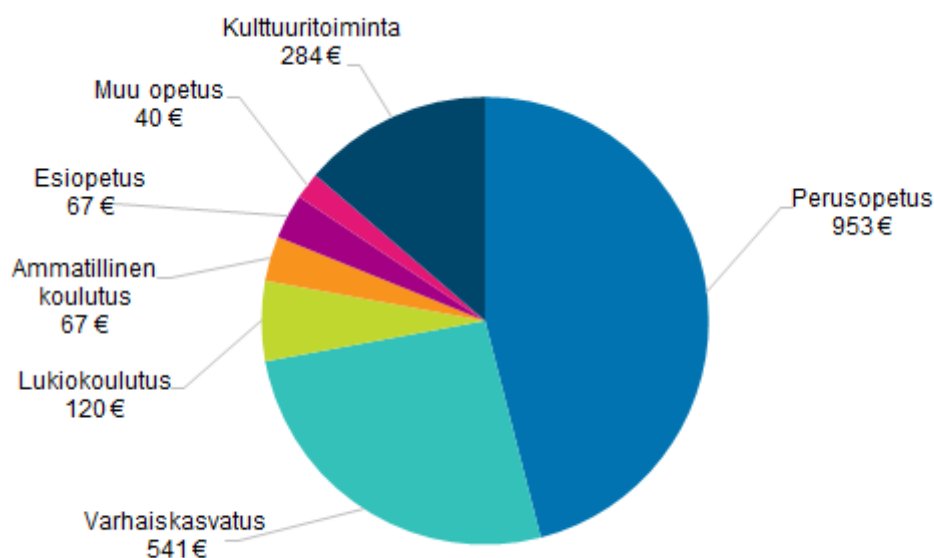
2) Myyntituottojen vähenemiseen vaikuttivat edellä mainitut muutokset sosiaali- ja terveystalouden järjestämisessä.

3) Kaikissa asukaskohtaisissa kustannustiedoissa on käytetty väestötietona Suomen väkilukua 31.12.2019.

Maakuntakohtaisessa vertailussa suurimmat sosiaali- ja terveystalveluiden nettokustannukset olivat Kainuussa, jossa ne olivat asukasta kohden 4 408 euroa.

Erikoissairaanhoidon ohjautuneet nettokustannukset muodostivat 7,2 miljardilla eurolla edellisen vuoden tavoin koko sosiaali- ja terveystoiminnan nettokustannusten suurimman osuuden. Erikoissairaanhoidon tehtävälukan nettokustannukset kasvoivat vuotta aiemmasta 5,0 prosenttia ja olivat koko maan asukaskohtaisessa tarkastelussa 1 309 euroa. Toiseksi suurin osuus sosiaali- ja terveystoiminnan nettokäyttökustannuksista kohdistui perusterveydenhuoltoon, jonka osuus oli yhteensä 3,4 miljardia euroa nettokustannuksilla mitattuna. Perusterveydenhuollon nettokustannukset kasvoivat 3,6 prosenttia vuoden takaisesta, ja ne olivat asukaskohtaisesti 624 euroa.⁴⁾

Kuntien opetus- ja kulttuuritoiminnan nettokustannusten asukaskohtainen jakauma vuonna 2019

Opetus- ja kulttuuritoiminnan nettomääräiset käyttökustannukset olivat vuonna 2019 yhteismääräisesti 11,5 miljardia euroa. Koko maan tasoa tarkasteltaessa kustannukset olivat 2 072 euroa per asukas. Suurimmat opetus- ja kulttuuritoiminnan nettokustannukset maakuntien välisessä tarkastelussa olivat Ahvenanmaalla, jossa ne olivat yhteensä 2 521 euroa asukasta kohden.

Perusopetuksen järjestämiseen käytetyt 5,3 miljardia euroa tekivät siitä opetus- ja kulttuuritoiminnan suurimman tehtävälukan nettomääräisillä kustannuksilla mitattuna. Perusopetuksen tehtävälukan kustannukset kasvoivat nettona 4,6 prosenttia edellisestä tilastovuodesta, ja ne olivat koko maan tasolla 953 euroa asukasta kohden. Toiseksi suurin osuus opetus- ja kulttuuritoiminnan nettokustannuksista aiheutui varhaiskasvatukseen järjestämisestä. Varhaiskasvatukseen ohjautui nettokustannuksia kaikkiaan 3,0 miljardia euroa, mikä oli 4,3 prosenttia vuotta aikaisempaa enemmän. Koko maan tasoiset varhaiskasvatukseen nettokustannukset olivat 541 euroa per asukas.⁵⁾

4) Lasten ja perheiden palveluihin on yhdistetty seuraavat tehtävälukat: lastensuojelun laitos- ja perhehoito, lastensuojelun avohuoltopalvelut, muut lasten ja perheiden avopalvelut. Ikääntyneiden palveluihin on yhdistetty seuraavat tehtävälukat: ikääntyneiden laitoshoido, ikääntyneiden ympärivuorokautisen hoivan asumispalvelut, muut ikääntyneiden palvelut. Vammaisten palveluihin on yhdistetty seuraavat tehtävälukat: vammaisten laitoshoido, vammaisten ympärivuorokautisen hoivan asumispalvelut, muut vammaisten palvelut. Muuhun sosiaali- ja terveystoimintaan on yhdistetty seuraavat tehtävälukat: työllistymistä tukevat palvelut, päihdehuollon erityispalvelut, ympäristöterveydenhuolto, muu sosiaali- ja terveystoiminta. Perusterveydenhuoltoon on yhdistetty seuraavat tehtävälukat: perusterveydenhuollon avohoido, suun terveydenhuolto, perusterveydenhuollon vuodeosastohoido.

5) Kulttuuritoimintaan on yhdistetty seuraavat tehtävälukat: kirjastotoiminta, liikunta ja ulkoilu, nuorisotoiminta, museo- ja näyttelytoiminta, teatteri-, tanssi- ja sirkustoiminta, musiikkitoiminta, muu kulttuuritoiminta. Muuhun opetukseen on yhdistetty seuraavat tehtävälukat: kansalaisopistojen vapaa sivistystyö, taiteen perusopetus, muu opetustoiminta.

2. Kuntayhtymien talous vuonna 2019

Kuntayhtymien käyttötalouden bruttokustannukset olivat vuonna 2019 yhteensä 18,3 miljardia euroa, ja niitä vastaavat käyttötuotot 18,4 miljardia euroa. Käyttötalouden bruttomääräiset kustannukset kasvoivat edeltävästä tilastovuodesta 6,7 prosenttia bruttotuottojen kasvun ollessa 6,5 prosenttia.

Henkilöstökulut, jotka pitävät sisällään palkkojen ja palkkioiden lisäksi eläkekulut sekä muut henkilösivukulut, olivat kuntayhtymien käyttötalouden kulueristä suurin. Henkilöstökulut olivat yhteenlaskettuna 7,4 miljardia euroa, ja kasvua niissä oli edeltävän vuoden tasoon nähden 6,9 prosenttia. Palveluiden ostoja kuntayhtymillä oli viime vuoden aikana 6,5 miljardia euroa bruttona, ja ne kasvoivat 6,4 prosenttia edellisestä vuodesta. Palveluiden ostot muodostuvat asiakaspalveluiden sekä muiden palveluiden ostoista, ja niihin sisältyvät sekä ulkoiset palvelut että kuntayhtymän eri tehtävien väliset sisäiset palvelut.

Tuotoista suurin erä oli myyntituotot 16,4 miljardilla eurolla. Niihin luetaan ulkoisten myyntituottojen lisäksi kuntayhtymän eri tehtävien väliset sisäiset myyntituotot. Kasvua myyntituotoissa oli 7,3 prosenttia edellisen vuoden tasoon verrattuna. Niitä kertyi eniten kunnilta, joilta kuntayhtymät saivat yhteensä 12,1 miljardia euroa myyntituottoina. Kunnilta saaduissa myyntituotoissa oli 9,2 prosentin kasvu vuotta aiemmasta.

Kuntayhtymien käyttötalous vuonna 2019, miljoonaa euroa ¹⁾

	Kuntayhtymät				
	Käyttökustannukset	Muutos %	Käyttötuotot	Muutos %	Osuus käyttökustannuksista %
Sosiaali- ja terveystoiminta yhteensä	14 001	8,2	13 976	8,5	76,3
<i>Josta: Erikoissairaanhoito</i>	9 417	5,9	9 409	6,5	51,3
Opetus- ja kulttuuritoiminta yhteensä	1 116	-0,3	1 117	-1,2	6,1
<i>Josta: Ammatillinen koulutus</i>	1 020	-0,4	1 024	-1,1	5,6
Muu toiminta	3 228	2,9	3 292	1,4	17,6
Käyttötalous yhteensä	18 345	6,7	18 385	6,5	100,0

1) Muutos on laskettu edelliseen vuoteen verrattuna.

Kaikkiaan 76,3 prosenttia kuntayhtymien bruttokäyttökustannuksista kohdistui sosiaali- ja terveystoimintaan vuonna 2019. Toiminnan bruttokustannukset olivat yhteenlaskettuna 14,0 miljardia euroa, ja ne kasvoivat 8,2 prosenttia vertailuvuodesta. Kasvuun vaikutti osin sosiaali- ja terveystoimintojen tuotannon siirtyminen joiltain kunnilta kuntayhtymille. Suurin osa sosiaali- ja terveystoimintojen bruttokustannuksista eli 67,3 prosenttia kohdistui erikoissairaanhoitoon. Bruttokustannukset olivat erikoissairaanhoitoon osalta yhteensä 9,4 miljardia euroa, ja ne kasvoivat aikaisempaan tilastovuoteen verrattuna 5,9 prosenttia.

Opetus- ja kulttuuritoimintaan ohjautui kuntayhtymien bruttokustannuksista yhteensä 6,1 prosenttia eli 1,1 miljardia euroa. Tehtäväkokonaisuuteen ohjautuneissa kustannuksissa oli vähentymistä 0,3 prosenttia edelliseen vuoteen nähden. Opetus- ja kulttuuritoiminnan bruttokustannuksista suurin osuus eli 91,4 prosenttia kohdistui kuntayhtymien osalta ammatilliseen koulutukseen. Tehtävän järjestämiseen käytetyt 1,0 miljardin euron suuruiset bruttokustannukset vähenivät aikaisempaan vuoteen verrattuna 0,4 prosenttia.

Kuntayhtymien muuhun toimintaan kohdistuneet bruttokustannukset olivat yhteensä 3,2 miljardia euroa. Muuhun toimintaan luetaan kuntayhtymien kaikki muu toiminta sosiaali- ja terveystoimintaa sekä opetus- ja kulttuuritoimintaa lukuun ottamatta. Muun toiminnan bruttokustannukset kasvoivat edellisvuoden tasosta 2,9 prosenttia.

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maakunnittaisia nettokustannuksia vuonna 2019¹⁾

	Kunnat			
	Sosiaali- ja terveystoiminnan nettokustannukset, milj. €	Sosiaali- ja terveystoiminnan nettokustannukset, €/asukas	Opetus- ja kulttuuritoiminnan nettokustannukset, milj. €	Opetus- ja kulttuuritoiminnan nettokustannukset, €/asukas
Koko maa	19 237	3 482	11 451	2 072
Uusimaa	5 263	3 115	3 746	2 217
Varsinais-Suomi	1 680	3 505	938	1 957
Satakunta	804	3 708	406	1 874
Kanta-Häme	595	3 480	305	1 785
Pirkanmaa	1 730	3 343	1 054	2 036
Päijät-Häme	705	3 533	372	1 862
Kymenlaakso	687	4 013	350	2 043
Etelä-Karjala	455	3 559	225	1 763
Etelä-Savo	618	4 342	254	1 782
Pohjois-Savo	974	3 989	485	1 987
Pohjois-Karjala	595	3 693	303	1 882
Keski-Suomi	941	3 420	532	1 934
Etelä-Pohjanmaa	726	3 848	379	2 006
Pohjanmaa	648	3 591	417	2 312
Keski-Pohjanmaa	251	3 676	143	2 098
Pohjois-Pohjanmaa	1 442	3 492	920	2 228
Kainuu	319	4 408	176	2 435
Lappi	748	4 223	371	2 092
Ahvenanmaa ²⁾	57	1 906	75	2 521

1) Asukastiedot 31.12.2019.

2) Ahvenanmaan terveydenhuollosta vastaa Ahvenanmaan maakunnan hallitus.

Kuntataloustilaston laatuseroste 2019

1. Tilastotietojen relevanssi

Kuntataloustilasto sisältää tietoja kuntien ja kuntayhtymien käyttötaloudesta, investoinneista, taseista ja toiminnasta.

Tilaston tietoja käytetään kuntien ja kuntayhtymien talouden seurantaan, kansantalouden tilinpidon ja rahoitustilinpidon laadintaan, kuntien ja kuntayhtymien valtionosuuksien ja muun valtionrahoituksen määrittelyyn sekä mm. Euroopan unionille tehtäviin selvityksiin.

Tilastokeskus kerää pääosan tiedoista suoraan kunnilta ja kuntayhtymiltä. Ahvenanmaan kuntien ja kuntayhtymien tiedot kerää ja käsittelee Ålands statistik- och utredningsbyrå.

Keskeisiä ohjeita ja luokituksia tilaston kannalta ovat kirjanpitolausuntakunnan kuntajaoston kunnille ja kuntayhtymille antamat yleisohjeet ja lausunnot, JHS-tililuettelomalli kunnille ja kuntayhtymille, Tilastokeskuksen kuntataloustilaston ohjeet sekä Tilastokeskuksen sektoriluokitus.

Kirjanpitolausuntakunnan kuntajaoston yleisohjeet ja lausunnot ovat saatavissa Suomen Kuntaliiton internetsivuilta osoitteesta www.kunnat.net. Tilastokeskuksen tilasto-ohjeet löytyvät osoitteesta <http://stat.fi/keruu/kuta/ohjeet.html>.

2. Tietojen tarkkuus ja luotettavuus

Kuntataloustilasto on kaikki Suomen kunnat ja kuntayhtymät käsittävä kokonaistutkimus. Tilaston perusaineistona ovat kuntien ja kuntayhtymien Tilastokeskukselle raportoimat tiedot niiden tilinpäätöslaskelmista, konsernitilinpäätöslaskelmista, käyttötalouden toimintakuluista ja -tuotoista tehtävittäin sekä investointimenoista ja -tuloista tehtävittäin. Lisäksi tilastoa varten kerätään myös liikelaitosten erillistilinpäätöslaskelmat sekä tietoja kuntien ja kuntayhtymien opetus- ja kulttuuripalvelujen toiminnasta.

Tilastokeskus kerää tilaston perustiedot kunnilta ja kuntayhtymiltä internetlomakkeella.

Tiedot kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelmista, rahoituslaskelmista, taseista, konsernitilinpäätöslaskelmista ja liikelaitosten tilinpäätöslaskelmista kerätään kirjanpitolausuntakunnan kuntajaoston kunnille ja kuntayhtymille antamia sitovia tilinpäätöskaavoja noudattaen. Näiden tietojen luotettavuus on hyvä.

Kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelmista, rahoituslaskelmista ja taseista sekä konsernitilinpäätöslaskelmista julkaistaan ennakkotietoja tilastovuotta seuraavan vuoden kesäkuussa. Nämä tiedot poikkeavat yleensä varsin vähän vuoden lopulla julkaistavista lopullisista tiedoista.

Tilastoa varten kerätään myös tietoja kuntien ja kuntayhtymien toimintakulujen ja -tuottojen jakautumisesta tehtävittäin. Tehtäväkohtaiset tiedot kerätään kulu- ja tuottolajeittain eriteltyinä. Käytetty kulu- ja tuottolajiluokitus vastaa kuntien kirjanpidossa käytettyä luokitusta, joka taas perustuu kirjanpitolakiin ja JHS-tililuetteloon. Tältä osin tietojen luotettavuus on hyvä. Tehtäväluokitus perustuu Tilastokeskuksen antamaan ohjeeseen. Koska kuntien ja kuntayhtymien kirjanpidossaan käyttämät tehtäväluokitukset ovat usein riippuvaisia organisaatorakenteista, joutuvat tiedonantajat tilastoa varten yhdistelemään ja jakamaan kirjanpitonsa kustannuspaikkoja ja tulosyksiköitä. Tätä on usein mahdotonta tehdä niin, että lopputulos täydellisesti noudattaisi tehtäväluokitusohjetta. Tästä syystä tehtäväluokittaisten tietojen luotettavuus on selvästi huonompi kuin kulu- ja tuottolajeittaisten tietojen.

Tiedot kuntien ja kuntayhtymien investointimenoista ja -tuloista kerätään hyödyketyypeittäin samankaltaisella tehtäväluokituksella kuin tiedot tehtäväkohtaisista toimintakuluista ja -tuotoista. Hyödyketyypiluokitus on yhteensopiva kirjanpitolausuntakunnan kuntajaoston tase- ja rahoituslaskelmasuosituksen kanssa. Tältä osin luotettavuus on hyvä. Sen sijaan investointimenojen ja -tulojen jakaminen tehtäväluokittain on usein vaikeaa varsinkin silloin, kun investointi palvelee useita tehtäväluokkia.

3. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilastointiajanjakso on kalenterivuosi. Tiedot kuntien ja kuntayhtymien varoista ja veloista ovat tilastovuoden viimeiseltä päivältä.

Ennakkotiedot kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätöslaskelmista, konsernitilinpäätöslaskelmista ja liikelaitostilinpäätöslaskelmista valmistuvat tilastovuotta seuraavan vuoden kesäkuun alkupuolella. Kuntataloustilaston lopulliset tiedot julkaistaan tilastovuotta seuraavan vuoden syyskuussa.

4. Tilastojen vertailukelpoisuus

Kuntataloustilaston mukaiset tiedot julkaistiin ensimmäisen kerran vuonna 2016 vuoden 2015 tiedoista. Aiempaan kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilastoon verrattuna tiedot ovat täysin vertailukelpoisia vain kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätöslaskelmien osalta. Osana kuntataloustilastoa Tilastokeskus julkaisee kuntien ja kuntayhtymien konsernitilinpäätöslaskelmat kokonaisuudessaan. Aiemmassa kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilaston tiedonkeruussa on kerätty kuntien ja kuntayhtymien konsernitaseet, mutta ei konsernien tuloslaskelmia eikä konsernien rahoituslaskelmia.

Verrattaessa tehtäväluokittaisia kulu-, tuotto- ja investointitietoja kuntien/kuntayhtymien kesken on otettava huomioon, että kulujen ja tuottojen tehtäväluokkajako ei perustu sitoviin määräyksiin vaan Tilastokeskuksen tehtäväluokitukseen. Koska tehtäväluokittaisia tietoja ei useinkaan saada suoraan kirjanpidosta vaan jako joudutaan tekemään kirjanpidon mukaisia tulosalueita ja -yksiköitä yhdistelemällä ja jakamalla, eivät tehtävittäiset tiedot välttämättä ole täysin vertailukelpoisia kuntien/kuntayhtymien kesken. Kuntien/kuntayhtymien välisissä vertailuissa tehtäväkohtaiset nettokustannukset ovat vertailukelpoisempia kuin bruttokustannukset, koska bruttokustannusten vertailukelpoisuutta heikentävät erilaiset kuntien/kuntayhtymien yhteistyömallit.

Osakeyhtiö-, yhdistys- tai säätiömuodossa harjoitetun toiminnan kulut, tuotot, varat ja velat eivät sisälly kunnan/kuntayhtymän tilinpäätökseen, koska ne ovat itsenäisiä oikeushenkilöitä. Kunnan/kuntayhtymän konsernitase sisältää myös tytäryhteisöjen varat ja velat.

Eri vuosien välisissä vertailuissa on otettava huomioon yleiset vertailtavuuteen vaikuttavat tekijät, kuten kirjanpidossa, valtiosuusjärjestelmässä ja kuntien toiminnan organisoinnissa tapahtuneet muutokset.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Kuntataloustilasto on SVT-tilasto. Tilastossa julkistetaan kuntien tilinpäätös-, konsernitilinpäätös- ja käyttötaloustietoja koko maan tasolla sekä Manner-Suomi- ja maakuntatasolla. Kuntayhtymien osalta tilastossa julkistetaan vastaavat tiedot kuntayhtymät yhteensä -tasolla ja Manner-Suomen kuntayhtymät yhteensä -tasolla.

Kuntien ja kuntayhtymien Tilastokeskukselle raportoimat tiedot kuntataloustiedonkeruissa ovat saatavilla maksuttomassa palvelussa osoitteessa <http://stat.fi/tup/alue/kuntien-raportoimat-tiedot.html>. Palvelu sisältää kunta- ja kuntayhtymäkohtaiset tiedot, joita ei julkisteta tilaston yhteydessä eivätkä ne siten ole osa SVT-tilastoa.

Tilastoaineistosta tehdään seuraavat tilastojulkistukset:

Ennakkotiedot kuntien ja kuntayhtymien ulkoisista tilinpäätöslaskelmista ja konsernitilinpäätöslaskelmista julkaistaan tilaston kotisivulla tilastovuotta seuraavan vuoden kesäkuun alkupuolella.

Kuntataloustilaston lopulliset tiedot julkaistaan tilaston kotisivulla tilastovuotta seuraavan vuoden syyskuussa.

Kuntataloustilastoaineistojen tiedot ovat julkisia ja aineistosta on mahdollista saada tietoja ja selvityksiä tietopalveluna. Tietopalvelua hoitaa Tilastokeskuksen julkinen talous ja sektoritilinpito -vastuualue.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Katso kohta 4. edellä.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Katso kohta 5. edellä.

Lisätietoja

Karen Asplund 029 551 3611

Jens Melfsen 029 551 2578

Vastaava tilastojohtaja:

Mari Ylä-Jarkko

kuntatalous@tilastokeskus.fi

<http://tilastokeskus.fi/til/kta/index.html>

Lähde: Kuntataloustilasto 2019. Tilastokeskus.

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 2343-4147 (pdf)